

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА “ФЕДОРЧУК ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заява № 20746/05)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

15 листопада 2007 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції.
Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Федорчук проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (P. Lorenzen), *Голова*,
п. К. Юнгвірт (K. Jungwiert),
п. В. Буткевич (V. Butkevych),
пані М. Цаца-Ніколовська (M. Tsatsa-Nikolovska),
п. Дж. Боррего Боррего (J. Borrego Borrego),
пані Р. Ягер (R. Jaeger),
п. М. Віллігер (M. Villiger), *судді*,
та пані К. Вестердік (C. Westerdiek), *секретар секції*,
після обговорення за зачиненими дверима 16 жовтня 2007 року,
вносить таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою проти України (№ 20746/05), поданою відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянкою України пані Наталією Владиславівною Федорчук (далі — заявниця) 18 травня 2005 року.
2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — паном Ю. Зайцевим.
3. 24 жовтня 2005 року Суд вирішив направити Уряду скарги стосовно тривалості цивільного провадження та відсутності заходів ефективного юридичного захисту. Відповідно до пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо суті заяви і її прийнятності одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявниця, 1962 року народження, проживає у місті Херсоні.

А. Кримінальне провадження

5. У квітні 1997 року заявниця подала заяву, у якій просила порушити кримінальну справу проти пана В. С., звинувачуючи його в обмані та махінаціях. Заявниця зазначила, що в 1995 році вона підготувала засвідчене нотаріально доручення на ім'я пана В. С. з наміром уповноважити його продати її квартиру. Проте заявниця не передала оригінал доручення пану В. С. та поїхала до Росії, де вона працювала до 1997 року. Повернувшись до міста Херсона, вона дізналася, що пан В. С. продав її квартиру пану Д. Д., який пізніше обміняв квартиру на будинок у пані Л. Ч.
6. Потім експерт встановив, що на тій копії доручення, яку використовував пан В. С. для укладення договору купівлі&продажу, був підроблений підпис заявниці.
7. 30 квітня 1997 року слідство по кримінальній справі було призупинено у зв'язку з тим, що місцеперебування пана В. С. було невідоме та його оголошено у розшук.

В. Цивільне провадження

8. У квітні 1997 року заявниця також подала позовну заяву проти пані Л. Ч., пана Д. Д. та пана В. С., вимагаючи повернення її квартири.
9. 30 червня 1997 року Суворовський районний суд м. Херсона задовольнив позов заявниці. Рішення набрало законної сили.
10. 28 листопада 1997 року президія Херсонського обласного суду (далі — Обласний суд)¹ скасувала рішення від 30 червня 1997 року в результаті протесту заступника прокурора Херсонської області та направила справу на новий розгляд.

¹ З липня 2001 року — Апеляційний суд Херсонської області.

11. 30 серпня 2000 року пан Д. Д. та пані Л. Ч. подали зустрічний позов, стверджуючи, що пан В. С. мав відповідні повноваження для продажу квартири.
12. 5 вересня 2000 року Суворовський районний суд м. Херсона відхилив вимоги заявниці та задовольнив зустрічні вимоги пана Д. Д. та пані Л. Ч. Суд зауважив, що заявниця офіційно не скасувала своє доручення на продаж квартири, яке було занесено до журналу нотаріуса, відповідно підробка зазначеної копії доручення не призводить до анулювання чи визнання недійсним договору купівлі-продажу. Це рішення набрало законної сили.
13. 18 грудня 2000 року Обласний суд скасував рішення суду від 5 вересня 2000 року в результаті протесту заступника прокурора Херсонської області та направив справу на новий розгляд.
14. 15 листопада 2002 року Суворовський районний суд м. Херсона відхилив вимоги заявниці та задовольнив зустрічні вимоги пана Д. Д. та пані Л. Ч., визначивши, що позбавлення законної сили договору купівлі-продажу (виключно на підставі висновку експерта, що копія нотаріального доручення була підроблена) неможливе. Заявниця подала апеляційну скаргу відповідно до нової прийнятої апеляційної процедури.
15. 5 березня 2003 року Обласний суд відхилив апеляційну скаргу заявниці. 17 березня 2003 року заявниця подала касаційну скаргу.
16. 19 листопада 2004 року Верховний Суд відхилив касаційну скаргу заявниці.
17. У ході судового провадження суд першої інстанції призначив близько п'ятдесяти судових засідань. Близько двадцяти із них було перенесено у зв'язку із відсутністю відповідача. Близько семи судових засідань було відкладено в зв'язку з відсутністю заявниці чи на її прохання. Чотири судових засідання було перенесено через відсутність обох сторін.

ЩОДО ПРАВА

I. СКАРГА НА НЕСУМІСНІСТЬ ТРИВАЛОСТІ ЦИВІЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ІЗ ВИМОГОЮ «РОЗУМНОГО СТРОКУ»

18. Заявниця скаржилася, що тривалість цивільного провадження була несумісною із вимогою «розумного строку», яка передбачена пунктом 1 статті 6 Конвенції. Пункт 1 статті 6 Конвенції, зокрема, передбачає:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ...»

19. Уряд не погодився із цією скаргою.

20. Суд зауважує, що провадження було розпочате у квітні 1997 року. Проте період, який має братися до уваги, починається тільки з 11 вересня 1997 року, коли Україна визнала право особи на індивідуальне звернення. Незважаючи на це, для визначення розумності тривалості, що мала місце після цієї дати, враховуватися має стан провадження на той час.

21. Період, який розглядається, закінчився 19 листопада 2004 року. Таким чином, розгляд тривав сім років та два місяці у судах трьох інстанцій. Суд зазначає, що виявляється належним розглядати той період, протягом якого тривав розгляд справи в судах, тобто період, протягом якого компетентні органи були зобов'язані розглядати справу протягом «розумного строку» («Головка проти України» (Golovko v. Ukraine), № 39161/02, пункт 49, 1 лютого 2007 року). Таким чином, два місяці з 11 вересня по 28 листопада 1997 року та три місяці з 5 вересня по 18 грудня 2000 року, коли існували остаточні рішення суду (пункти 10 та 13 вище), не мають враховуватися. Отже, період, який має братися до уваги, тривав 6 років та 9 місяців.

A. Щодо прийнятності

22. Суд зазначає, що ця скарга не є явно необґрунтованою в розумінні пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд далі зазначає, що заява не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Таким чином, вона має бути визнана прийнятною.

В. Щодо суті

23. Суд нагадує, що «розумність» тривалості судового розгляду має визначатись з огляду на обставини справи та наступні критерії: складність справи, поведінка заявника та компетентних органів та важливість предмета позову для заявниці у справі (див., наприклад, «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) [GC], № 30979/96, пункт 43, ECHR 2000&VII).

24. Суд вважає, що складність справи та поведінка самої заявниці не можуть обґрунтувати тривалість провадження. Суд вважає, що за певні затримки (зокрема, повернення справи на новий розгляд після того, як рішення набрало законної сили, тривалий період розгляду касаційної скарги заявниці та незабезпечення судом першої інстанції присутності відповідача) відповідальним є Уряд.

25. Судом було встановлено в багатьох схожих справах порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (див. справи «Фрідлендер проти Франції», згадана вище; «Смірнова проти України» (*Smirnova v. Ukraine*), № 36655/02, 8 листопада 2005 року та «Головко проти України» (*Golovko v. Ukraine*), згадана вище).

26. Дослідивши всі надані матеріали справи, Суд зазначає, що Уряд не навів жодного факту чи переконливого аргументу, який дозволив би дійти іншого висновку у цій справі. Беручи до уваги практику Суду з цього питання, Суд вважає, що у цій справі тривалість провадження є надмірною та не відповідає вимозі «розумного строку».

27. Таким чином, у цій справі було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ

28. Також заявниця скаржилася, що вона не мала ефективних засобів юридичного захисту щодо скарг на надмірну тривалість провадження. Вона посилалася на статтю 13 Конвенції.

29. Уряд вважає, що стаття 13 Конвенції не може бути застосована з огляду на обставини справи та на те, що заявниця не обґрунтувала свою скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції.

30. Суд, посилаючись на встановлене у пунктах 22 та 27, зазначає, що ця скарга пов'язана зі скаргою заявниці за пунктом 1 статті 6 Конвенції. Суд вважає, що вона має бути визнана прийнятною.

31. Суд нагадує, що стаття 13 Конвенції гарантує право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі стосовно стверджуваного порушення пункту 1 статті 6 Конвенції відносно розгляду справи протягом «розумного строку» (див. «Кудла проти Польщі» (*Kudla v. Poland*) [GC] 30210/96, п. 156, ECHR 2000&XI). Уряд не назвав жодний засіб захисту, доступний заявниці.

32. Суд вважає, що в цій справі мало місце порушення статті 13 Конвенції у зв'язку з відсутністю засобу юридичного захисту в національному законодавстві, за допомогою якого заявниця могла б отримати рішення, яке підтверджувало б її право на розгляд справи протягом розумного строку відповідно до пункту 1 статті 6 Конвенції (див. «Єфименко проти України» (*Efimenko v. Ukraine*), № 55870/00 п. 64, 18 липня 2006 року).

III. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

33. Заявниця також скаржилася за пунктом 1 статті 6 Конвенції на несправедливий судовий розгляд та результат провадження; на відсутність принципу юридичної визначеності щодо врахування судьями різних точок зору; на упередженість судів та надмірну тривалість кримінального провадження проти пана В. С. Насамкінець заявниця посилалася на статтю 1 Першого протоколу до Конвенції в контексті фактів цієї справи.

34. Уважно дослідивши зауваження заявниці, виходячи з сукупності наявних матеріалів, Суд не встановив в тій мірі, в якій він є повноважним вивчати заявлені скарги, жодних ознак порушення прав та свобод, гарантованих Конвенцією.

35. Таким чином, ця частина заяви має бути оголошена непринятною як явно необґрунтована відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

36. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

А. Шкода

37. Заявниця вимагала 47 800 доларів США (38 700 євро) відшкодування матеріальної шкоди та 15 000 євро відшкодування моральної шкоди.

38. Уряд не погодився із цими вимогами.

39. Суд не знаходить причинного зв'язку між встановленими порушеннями та стверджуваною матеріальною шкодою; таким чином, Суд відхиляє цю вимогу. З іншого боку, Суд присуджує заявниці 600 євро відшкодування моральної шкоди.

В. Судові витрати

40. Заявниця також вимагала 22 500 гривень (3780 євро) відшкодування витрат на юридичну допомогу, яких вона зазнала в ході національного провадження та провадження за Конвенцією.

Заявниця надала квитанції на загальну суму 14 000 грн (2350 євро).

41. Уряд не погодився із цією вимогою.

42. Суд нагадує, що відшкодування судових витрат має бути включено у компенсацію відповідно до статті 41 Конвенції. Ці витрати повинні бути дійсно понесені та необхідні для того, щоб запобігти порушенню чи відновити конституційні права, закріплені Конвенцією, а також розумними за кількістю (див., зокрема, «Нільсен та Джонсон проти Норвегії» (Nilsen and Johnsen v. Norway) [GC], № 23118/93, пункт 62, ЄСПЛ 1999&VIII).

43. Суд вважає, що ці вимоги не були дотримані у цій справі. Що стосується провадження заявниці за Конвенцією, Суд зауважує, що справа не була особливо складною та адвокат заявниці не подавав жодних документів від імені заявниці. Враховуючи наявну інформацію та викладене вище, Суд присуджує заявниці 200 євро відшкодування судових витрат.

С. Пеня

44. Суд вважає належним призначити пеню виходячи з розміру граничної позичкової ставки Європейського центрального банку плюс три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скарги стосовно тривалості провадження та відсутності ефективних засобів юридичного захисту прийнятними, а решту заяви непринятною;

2. *Постановляє*, що у цій справі було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;

3. *Постановляє*, що у цій справі було порушено статтю 13 Конвенції;

4. *Постановляє*, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявниці 800 (вісімсот) євро як відшкодування моральної шкоди та судових витрат. Зазначена сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу, з урахуванням будь-якого податку, який може бути стягнутий із заявниці;

(в) після сплину вищезазначених трьох місяців і до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти;

5. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 15 листопада 2007 року відповідно до пп. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК (C. Westerdiek)
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН (P. Lorenzen)
Голова

Переклад офіційний
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ята секція

562 Справа «Соколова проти України»

(Заява № 29468/04)

РІШЕННЯ

Страсбург

15 листопада 2007 року

Це рішення стане остаточним відповідно до умов, зазначених у п. 2 статті 44 Конвенції.

Воно

може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Соколова проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (P. Lorenzen), Голова,

п. К. Юнгвірт (K. Jungwiert),

п. В. Буткевич (V. Butkevych),

пані М. Цаца&Ніколовська (M. Tsatsa&Nikolovska),

п. Дж. Боррего Боррего (J. Borrego Borrego),

пані Р. Ягер (R. Jaeger),

п. М. Віллігер (M. Villiger), судді,

та пані К. Вестердік (C. Westerdiek), Секретар секції,

після обговорення в нарадчій кімнаті 16 жовтня 2007 року,

вносить таке рішення, що було прийняте в той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу порушено за заявою (№ 29468/04), поданою проти України до Суду відповідно до

статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) грома&

дянкою України пані Оленою Олександрівною Соколовою (далі — заявниця) 2 серпня 2004 року.

2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — паном Юрієм Зай&

цевим, Міністерство юстиції.

3. 16 червня 2006 року Суд вирішив направити Уряду скарги заявниці на порушення пункту 1

статті 6, статті 13 Конвенції та статті 1 Першого протоколу. Відповідно до пункту 3 статті 29 Кон&

венції Суд вирішив розглядати питання щодо суті та прийнятності заяви разом.

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявниця народилася в 1965 році та мешкає в м. Кіровограді.

А. Провадження щодо відшкодування заборгованості із зарплати

5. Рішеннями, винесеними 25 липня, 1 листопада, 17 грудня 2002 року та 15 березня 2003 ро&

ку, Кіровський районний суд міста Кіровограда зобов'язав ВАТ «Друкмаш», 18,494 % акцій якого

належать державі, виплатити заявниці 8152,25 гривень і несплаченого посадового окладу та від&

шкодування шкоди.

6. Листами від 3 жовтня 2003 року та 8 липня 2004 року департамент державної виконавчої

служби при Міністерстві юстиції та Кіровоградське обласне управління юстиції поінформували за&

явницю, що в рамках виконання кількох рішень, винесених щодо товариства «Друкмаш», держав&

ною виконавчою службою організовано прилюдні торги задля реалізації майна товариства&боржника.

7. Листом від 8 липня 2004 року державна виконавча служба надіслала заявниці листа про часткову сплату сум та поінформувала про неможливість сплатити залишок суми 3560 гривень²

через брак коштів навіть після прилюдних торгів з продажу майна підприємства&боржника.

1 Приблизно 1242 євро.

2 Приблизно 542 євро.

68 Офіційний вісник України

2008, № 19

Ст. 562

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

8. 15 липня 2004 року державна виконавча служба винесла постанову про закриття виконав&

чого провадження щодо стягнення з «Друкмаш» через те, що коштів, отриманих від продажу май&

на, недостатньо для погашення заборгованості перед кредитором.

9. 13 квітня 2005 року товариство було визнано банкрутом та розпочато процедуру його лікві&

дації. 29 квітня 2005 року державна виконавча служба передала виконавчий лист ліквідаційній комісії.

10. Станом на сьогоднішній день сума, не сплачена заявниці, становить 3560 гривень.

В. Проведення щодо оскарження бездіяльності державної виконавчої служби

11. У невизначену дату заявниця звернулася до суду першої інстанції з позовом до Ленінсько&

го відділу державної виконавчої служби Кіровоградського міського управління юстиції зі скаргою

на бездіяльність та вимагала відшкодування завданої шкоди. Рішенням від 14 жовтня 2003 року

Ленінський районний суд м. Кіровограда встановив, що виконавцем не встановлено черговість

виплат стягувачам. Суд також розглянув позовні вимоги заявниці та присудив стягнути з ВДВС

Ленінського РУЮ м. Кіровограда на її користь 1200 гривень¹ за спричинену моральну шкоду.

30 червня 2004 року ухвалою апеляційного суду Кіровоградської області це рішення залишено

без змін, воно набрало законної сили того ж дня.

12. В липні 2004 року внаслідок проведеної реформи структуру державної виконавчої служби

було змінено. Зокрема, відділ державної виконавчої служби Ленінського РУЮ м. Кіровограда бу&

ло ліквідовано, а натомість утворено відділ державної виконавчої служби Кіровоградського мі&

ського управління юстиції. Новоутворена юридична особа об'єднала в собі два районних відділи

ДВС, які існували до того.

13. 25 лютого 2005 року Ленінським відділом державної виконавчої служби Кіровоградського

міського управління юстиції винесено постанову про відмову у відкритті виконавчого проваджен&

ня за рішенням від 14 жовтня 2003 року.

14. Листом від 21 березня 2005 року обласне управління юстиції звернуло увагу заявниці на необхідність звернутися до суду з заявою про заміну ліквідованого заявника його правонаступником — відділом державної виконавчої служби Кіровоградського міського управління юстиції.

15. Рішенням від 24 травня 2005 року Ленінського районного суду м. Кіровограда визнано правомірною відмову Ленінського відділу державної виконавчої служби Кіровоградського міського

управління юстиції у відкритті виконавчого провадження, тому що відповідно до положень на

ціонального законодавства виконання рішення, боржником за яким є орган державної виконавчої

влади, покладається на підрозділ примусового виконання рішень суду державної виконавчої

служби відповідного обласного управління юстиції.

16. Ухвалою від 9 червня 2005 року Ленінським районним судом м. Кіровограда залишено без

задоволення заяву заявниці про зміну сторони в виконавчому провадженні — ліквідованого бор

жника його правонаступником, відділом державної виконавчої служби Кіровоградського міського

управління юстиції, тому що відшкодування шкоди, завданої відділами ДВС, покладене на Дер

жавне казначейство України, тому заміна сторони ніяк не призведе до виконання рішення суду.

17. На момент отримання зауважень Уряду, 12 вересня 2006 року, рішення від 14 жовтня 2003

року залишалось невиконаним.

ЩОДО ПРАВА

I. ЩОДО СТВЕРДЖУВАНОВОГО ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6, СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ ТА СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ

18. Заявниця стверджує, що невиконання судових рішень, винесених на її користь, призво

дить до порушень її прав, передбачених пунктом 1 статті 6, статтею 13 Конвенції та статтею 1 Пер

шого протоколу, які передбачають:

П у н к т 1 с т а т т і 6

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, який вирі

шить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру....»

1 Приблизно 206 євро.

Офіційний вісник України 69

2008, № 19

Ст. 562

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

С т а т т я 13

«Кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефектив

ний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене

особами, які здійснювали свої офіційні повноваження».

С т а т т я 1 П е р ш о г о п р о т о к о л у

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може

бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених за

коном і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі

закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном від

повідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів».

А. Щодо відшкодування заборгованості із заробітної плати

19. Уряд, посилаючись на частку держави в статутному капіталі товариства «Друкмаш», ви

словив заперечення щодо прийнятності *ratione personae*. Пізніше Уряд зазначає, що державна ви

конавча служба вжила всіх заходів, передбачених законодавством, з метою повного виконання рі

шень. Проте, тим не менш, таке виконання виявилось неможливим з огляду на відсутність коштів

у підприємства боржника.

20. Заявниця не погоджується із цим твердженням.

21. Суд наводить свою усталену практику, відповідно до якої держава не може бути відпові

дальною за борги неплатоспроможного приватного підприємства відповідно до Конвенції та про

токолів до неї (див. «Шестаков проти Росії» (*Shestakov c. Russie*) (дйс.), no 48757/99, від 18 червня 2002).

Суд вважає, що підприємство не має жодної ознаки «урядової організації» в сен

сі статті 34 Конвенції та не може вважатися таким, що належить державі. Дійсно, на товариство

не покладено виконання публічної функції, а також держава, яка володіє лише 18 % акцій, не здійснює ефективного керування товариством. Тому Суд дотримується думки, що держава не може

вважатися відповідальною за борги згаданого підприємства (див. «Міхайлеску проти Румунії»

(*Mihailescu c. Roumanie*) (дйс.), no 47748/99, від 26 серпня 2003).

22. Отже, залишається вивчити питання, чи та в якій мірі йдеться про відповідальність за дії

чи бездіяльність державної виконавчої служби.

23. Суд констатує, що до квітня 2005 року, дати, коли товариство було визнано банкрутом, на

державну виконавчу службу було покладено обов'язок виконання рішень.

24. В зв'язку з цим Суд зазначає, що рішенням від 14 жовтня 2003 року Ленінський районний

суд м. Кіровограда визнав незаконними дії державної виконавчої служби, оскільки останньою не

було встановлено порядок черговості виплат. Суд констатує, що, як вбачається з листа від 8 лип

ня 2004 року, після винесення згаданого рішення частину суми, присудженої рішеннями, було

сплачено заявниці. Щодо залишку суми у 3560 гривень Суд констатує, що на національному рівні

не було встановлено жодного причинного зв'язку між несплатою коштів та бездіяльністю чи уне

важенням державної виконавчої служби, яка у виправданні такого невиконання навела аргумент

про неплатоспроможність товариства.

25. Суд нагадує, що відповідно до його практики стаття 13 застосовується тільки в тому випадку, якщо особа, що претендує на статус жертви порушення права, гарантованого Конвенцією, може послатися на «небезпідставну скаргу». Беручи до уваги зауваження, викладені з приводу невиконання судових рішень, Суд доходить висновку, що заявниця не може вважатися такою, що послалася на «небезпідставну скаргу» в сенсі статті 13, яка відповідно не застосовується («Бойл та Райс проти Великої Британії» (Boyle et Rice c. Royaume-Uni), рішення від 27 квітня 1988, п. 52).

26. Суд відповідно вважає, що ця частина є вочевидь необґрунтованою в сенсі пункту 3 статті

35 Конвенції та має бути відхилена згідно з пунктом 4 статті 35 Конвенції.

В. Щодо оскарження бездіяльності департаменту державної виконавчої служби

1. Щодо прийнятності

27. Суд констатує, що скарги на невиконання рішення від 14 жовтня 2003 року, винесене щодо

державної виконавчої служби, не є явно необґрунтованими в контексті пункту 3 статті 35 Кон

венції. Суд не вбачає жодних інших підстав для визнання скарг неприйнятними. Тому Суд визнає

їх прийнятними.

✓

70 Офіційний вісник України

2008, № 19

Ст. 562

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

2. Щодо суті

28. Уряд стверджує, що зацікавлена особа не дотрималась вимог виконавчого провадження,

враховуючи, що вона не подала виконавчий лист до Державного казначейства.

29. Заявниця не погоджується із таким твердженням.

30. Суд констатує, що на день отримання зауважень Уряду, 12 вересня 2006 року, рішення від

14 жовтня 2003 року залишалось невиконаним та що жодної інформації стосовно його виконання

не надходило до Суду.

31. Суд також зазначає, що Уряд не продемонстрував, чи зазначені заходи дозволять викона

ти рішення на користь заявниці в найкоротший строк, а якщо так, то в якій мірі.

32. Зокрема, Суд нагадує, що відповідно до його практики заявниця, маючи на руках виконав

чий лист, виданий на виконання остаточного рішення суду, винесеного проти державного органу,

мала б бути звільнена від обов'язку ініціювати якусь процедуру в інших адміністративних органах

з метою виконання рішення (див. «Васильєв проти України» (Vassiliev c. Ukraine), № 10232/02, п. 30,

13 липня 2006).

33. Відповідно мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу.

34. З огляду на констатацію порушення пункту 1 статті 6 Суд не вважає за необхідне розгляда

ти скаргу за статтею 13 Конвенції (voir, «Деркач та Палек проти України» (Derkatch et Palek

c. Ukraine), nos 34297/02 та 39574/02, п. 42, від 21 грудня 2004).

II. ЩОДО ІНШИХ СТВЕРДЖУВАНИХ ПОРУШЕНЬ

35. Посилаючись на статтю 2 Конвенції, заявниця скаржиться на те, що відмова сплатити їй

кошти, належні їй за рішеннями суду, позбавила її, зокрема, можливості надати медичне лікуван&

ня її матері, якого остання потребувала. Посилаючись на статтю 3 Конвенції, заявниця стверджує,

що зазначене невиконання призвело до такого, що принижує, поведження із нею. На завершення

заявниця посилається на статтю 1 Конвенції, не надаючи уточнень з цього приводу.

36. Виходячи з сукупності наявних матеріалів, Суд не встановив в тій мірі, в якій він є повно&

важним вивчати заявлені скарги, жодних ознак порушення прав та свобод, гарантованих Конвенцією.

37. З цього випливає, що ця частина заяви має бути відхилена як явно необґрунтована відпо&

відно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

III. ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

38. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право від&

повідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необ&

хідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода

39. Заявниця вимагає 3560 гривень відшкодування матеріальної шкоди, що відповідає належ&

ній їй до сплати суми в рамках першого провадження. Заявниця не висловлює будь&якої іншої ви&

моги щодо відшкодування матеріальної шкоди в рамках другого провадження. Більше того, вона

вимагає 50 000 гривень відшкодування моральної шкоди.

40. В цьому питанні Уряд покладається на розсуд Суду.

41. Суд не вбачає причинного зв'язку між констатованим порушенням та матеріальною шко&

дою та відхиляє цю вимогу. Проте він вважає доцільним присудити заявниці 800 євро відшкоду&

вання моральної шкоди.

B. Судові витрати

42. Заявниця не заявляє такої вимоги.

C. Пеня

43. Суд вважає належним призначити пеню виходячи з розміру граничної позичкової ставки

Європейського центрального банку плюс три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Визнає заяву прийнятною в частині скарг на порушення пункту 1 статті 6, статті 13 Конвен&

ції та статті 1 Першого протоколу настільки, наскільки вони стосуються невиконання рішення від

10 жовтня 2003 року, а решту скарг неприйнятними;

2. Постановляє, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;

3. Постановляє, що було порушено статтю 1 Першого протоколу до Конвенції;

Офіційний вісник України 71

2008, № 19

Ст. 562, 563

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

4. Постановляє, що немає необхідності розглядати скарги щодо порушення статті 13 Конвенції;

5. Постановляє, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44

Конвенції, держава&відповідач повинна виплатити заявниці відшкодування моральної шкоди в су&

мі 800 (вісімсот) євро, плюс будь&який податок, який може бути стягнуто з заявниці;

(b) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на цю суму нарахову&

ватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейсько&

го центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсотки;

6. Відхиляє решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено французькою мовою і повідомлено в письмовій формі 15 жовтня 2007 року згідно

з пунктами 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК (C. Westerdiek) Пеер ЛОРЕНЦЕН (P. Lorenzen)

Секретар Голова

Переклад офіційний

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ята секція

563 Справа «Чуян проти України»

(Заява № 24131/03)

РІШЕННЯ

Страсбург

15 листопада 2007 року

Рішення у справі набуде статусу остаточного відповідно до п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може

бути піддане редакційним правкам.

У справі «Чуян проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (P. Lorenzen), Голова,

пані С. Ботучарова (S. Botoucharova),

п. В. Буткевич (V. Butkevych),

пані М. Цаца&Ніколовська (M. Tsatsa&Nikolovska),

п. Р. Маруст (R. Maruste),

п. Дж. Боррего Боррего (J. Borrego Borrego),

пані Р. Ягер (R. Jaeger), судді,

та пані К. Вестердік (C. Westerdiek), Секретар секції,

після обговорення за зачиненими дверима 16 жовтня 2007 року,

вносить таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою проти України (№ 24131/03), поданою відповідно до статті 34

Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянкою

України пані Ольгою Миколаївною Чуян (далі — заявниця) 4 липня 2003 року.

2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — паном Ю. Зайцевим.

3. 20 листопада 2006 року Суд оголосив заяву частково неприйнятною та вирішив направити

Уряду скарги стосовно тривалості провадження та відсутності заходів ефективного юридичного

72 Офіційний вісник України

2008, № 18

Ст. 563

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

захисту. Відповідно до пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо суті за&

яви і її прийнятності одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявниця, 1952 року народження, проживає у місті Одеса.

5. У жовтні 1993 року заявниця подала цивільний позов у Малинівський районний суд м. Оде&

са (далі — Малинівський суд) до пані Т. В., її сестри, із вимогою поділу їхнього будинку та прибу&

динкової ділянки землі. Потім провадження було передано до Київського районного суду м. Одеса

(далі — Київський суд).

6. З 1993 по 2000 рік шість експертних оцінок було проведено для розроблення плану розпо&

ділу будинку та встановленню порядку користування землею.

7. 12 грудня 2000 року Київський суд відхилив позов заявниці. Суд встановив, що неможливо

розділити майно для задоволення вимог сторін. Ця ухвала набрала законної сили.

8. 6 червня 2001 року президія Одеського обласного суду (далі — Обласний суд)1 скасувала

_____рішення суду від 12 грудня 2000 року за протестом в порядку нагляду, поданим заступником го&

лови Одеського обласного суду, та направила справу на новий розгляд. Пані Т. В. подала зустріч&

ний позов з пропозицією альтернативного плану поділу будинку та землі.

9. 5 грудня 2001 року Київський суд частково задовольнив позови обох сторін, поділивши бу&

динок та землю між ними. Пані Т. В. подала апеляцію, вимагаючи перерозподілу будинку. Жодна

зі сторін не вимагала перерозподілу землі, тому у цій частині рішення від 5 грудня 2001 року на&

було законної сили.

10. 20 червня 2002 року Обласний суд вніс зміни до рішення суду від 5 грудня 2001 року, пе&

рерозподіливши будинок між сторонами. Це рішення стало остаточним 17 січня 2003 року після

відхилення Верховним Судом касаційних вимог заявниці.

11. У липні 2002 року пані Т. В. звернулася до Київського суду з проханням пояснити, як узго&

дити план користування землею, встановлений рішенням суду від 5 грудня 2001 року, з розподі&

лом будинку відповідно до рішення суду від 20 червня 2002 року. У своїй ухвалі від 9 серпня 2002

року щодо роз'яснення рішення суду суд перерозподілив землю, усунувши розбіжності з планом

розподілу будинку. Виконавче провадження було відкрито.

12. Заявниця оскаржила ухвалу від 9 серпня 2002 року щодо роз'яснення рішення суду.

13. 30 березня 2004 року Обласний суд встановив, що, перерозподіливши землю, Київський

суд змінив остаточне рішення суду від 20 червня 2002 року і таким чином перевищив свої повноваж

ження. У зв'язку з цим суд скасував ухвалу від 9 серпня 2002 року щодо роз'яснення рішення суду.

14. 13 квітня 2004 року пані Т. В. подала заяву до Обласного суду про відновлення розгляду

справи та перегляду рішення від 20 червня 2002 року (скасування ухвали щодо роз'яснення рі

шення суду від 9 серпня 2002 року) за нововиявленими обставинами.

15. 18 травня 2004 року Обласний суд відновив розгляд справи і 16 червня 2004 року пере

розподілив землю та узгодив план розподілу землі з планом розподілу будинку, затвердженим

20 червня 2002 року.

16. 12 липня 2004 року заявниця подала касаційну скаргу на рішення від 5 грудня 2001 року

та 20 червня 2002 року, а також на ухвалу від 16 червня 2004 року щодо перерозподілу землі.

17. 6 грудня 2006 року Верховний Суд відмовив заявниці у прийнятті касаційної скарги щодо

вищезгаданих рішень, встановивши, що 17 січня 2003 року ці рішення вже були предметом роз

гляду у касаційному порядку. Однак Верховний Суд повернув справу на новий розгляд у зв'язку із

нововиявленими обставинами, скасувавши рішення суду від 16 червня 2004 року. Зокрема, суд

встановив, що це рішення було винесене неправомочним складом суддів, оскільки один з суддів

підписав рішення суду від 20 червня 2002 року.

18. 5 квітня 2007 року Обласний суд скасував план користування землею, встановлений рі

шенням суду від 5 грудня 2001 року, та встановив розподіл, узгоджений із розподілом користу

вання будинком відповідно до рішення суду від 20 червня 2002 року.

19. Заявниця подала касаційну скаргу на рішення суду від 5 квітня 2007 року, вимагаючи пе

рерозподілу будинку. Розгляд касаційної скарги заявниці триває.

13 червня 2001 року — Апеляційний суд Одеської області.

Офіційний вісник України 73

2008, № 18

Ст. 563

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

ЩОДО ПРАВА

I. МЕЖІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

20. Після винесення ухвали Суду щодо прийнятності заявниця подала зауваження щодо суті,

в яких вона повторила та уточнила скарги, викладені в її першій заяві.

21. Уряд не надав коментарів.

22. Суд нагадує, що у своєму рішенні щодо прийнятності від 20 листопада 2006 року Суд від

кладав вивчення скарг заявниці за пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції щодо тривалості

провадження проти пані Т. В. стосовно розподілу власності та відсутності ефективного засобу

юридичного захисту. У той же час всі інші скарги заявниці були визнані неприйнятними.

Таким чи

ном, межі розгляду справи Судом обмежені скаргами, розгляд яких було відкладено (див. рішення

«Агротехсервіс проти України» (Agrotehservis v. Ukraine), № 62608/00, пункт 37, 5 липня 2005 року).

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

23. Заявниця скаржилася, що тривалість судового розгляду була несумісною із вимогою «ро&

зумного строку», яка передбачена пунктом 1 статті 6 Конвенції. Пункт 1 статті 6 Конвенції, зокре&

ма, передбачає:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ...»

24. Уряд не погодився із цією скаргою.

A. ЩОДО ПРИЙНЯТНОСТІ

25. Суд зазначає, що ця скарга не є явно необґрунтованою в розумінні пункту 3 статті 35 Кон&

венції. Суд далі зазначає, що заява не є неприйнятною з будь&яких інших підстав. Таким чином,

вона має бути визнана прийнятною.

B. ЩОДО СУТИ

26. Провадження розпочалося у 1993 році. Проте період, який має братися до уваги, почина&

ється тільки з 11 вересня 1997 року, коли Україна визнала право особи на індивідуальне звернен&

ня. Незважаючи на це, для визначення розумності тривалості, що мала місце після цієї дати, вра&

ховуватися має стан провадження на той час.

27. Суд зазначає, що період з 12 грудня 2000 року по 6 червня 2001 року не може враховува&

тися, оскільки протягом цього періоду існувало остаточне рішення по справі заявниці та ні судово,

ні виконавче провадження не відбувалось.

28. Період, який розглядається, ще не закінчився. Таким чином, станом на теперішній час, він

триває понад 9 років та 7 місяців. Протягом цього часу вимоги заявниці розглядалися судами

трьох інстанцій.

29. Суд нагадує, що «розумність» тривалості судового розгляду має визначатись з огляду на

обставини справи та наступні критерії: складність справи, поведінка заявника та компетентних

органів та важливість предмета позову для заявниці у справі (див., наприклад, «Фрідлендер проти

Франції» (Frydlender v. France) [GC], № 30979/96, пункт 43, ECHR 2000&VII).

30. Судом було встановлено в багатьох схожих справах порушення пункту 1 статті 6 Конвенції

(див., наприклад, «Павлюлинець проти України», № 70767/01, пункти 49–52, 6 вересня 2005 року,

та «Мороз та інші проти України», № 36545/02, пункти 58–62, 21 грудня 2006 року).

31. Дослідивши всі надані матеріали справи, Суд зазначає, що Уряд не навів жодного факту

чи переконливого аргументу, який дозволив би дійти іншого висновку у цій справі. Беручи до ува&

ги практику Суду з цього питання, Суд вважає, що у цій справі тривалість провадження є надмір&

ною та не відповідає вимозі «розумного строку». Таким чином, у цій справі було порушено пункт 1

статті 6 Конвенції.

ІІІ. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ

32. Також заявниця скаржилася, що вона не мала ефективних засобів юридичного захисту щодо скарг на надмірну тривалість провадження. Вона посилалася на статтю 13 Конвенції.

33. Уряд вважає, що стаття 13 Конвенції не може бути застосована з огляду на обставини справи та на те, що заявниця не обґрунтувала свою скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції.

34. Суд, посилаючись на встановлене у пунктах 25 та 31, зазначає, що ця скарга пов'язана зі

скаргою заявниці за пунктом 1 статті 6 Конвенції. Суд вважає, що вона має бути визнана прийнятною.

74 Офіційний вісник України

2008, № 18

Ст. 563

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

35. Суд нагадує, що стаття 13 Конвенції гарантує право на ефективний засіб юридичного захис&

ту в національному органі стосовно стверджуваного порушення пункту 1 статті 6 Конвенції відносно

розгляду справи протягом «розумного строку» (див. «Кудла проти Польщі» (Kudla v. Poland), [GC]

30210/96, п. 156, ECHR 2000&XI). Уряд не назвав жодний засіб захисту, доступний заявниці.

36. Суд вважає, що в цій справі мало місце порушення статті 13 Конвенції у зв'язку з відсут&

ністю засобу юридичного захисту в національному законодавстві, за допомогою якого заявниця

могла б отримати рішення, яке підтверджувало б її право на розгляд справи протягом розумного

строку відповідно до пункту 1 статті 6 Конвенції (див. «Єфіменко проти України» (Efimenko

v. Ukraine), № 55870/00, п. 64, 18 липня 2006 року).

ІV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

37. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право від&

повідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необ&

хідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

38. Заявниця вимагала 14 000 євро відшкодування моральної шкоди.

39. Уряд не погодився із цією вимогою.

40. Суд вважає, що заявниця мала зазнати певної моральної шкоди. Здійснюючи свою оцінку

на засадах справедливості, Суд відповідно присуджує заявниці 2400 євро.

B. Судові витрати

41. Заявниця також вимагала 3000 євро відшкодування витрат на юридичну допомогу.

42. Уряд заперечив цю вимогу, зауваживши, що заявниця ніколи раніше не повідомляла Суд

про її представництво до її останнього подання документів.

43. Відповідно до практики Суду заявник має право на відшкодування судових витрат тільки в

тому разі, якщо буде доведено, що вони були необхідні та фактично понесені, а також розумними

за кількістю. Суд зауважує, що заявниця не надала документального підтвердження витрат на

юридичну допомогу. Крім того, що стосується провадження за Конвенцією, Суд звертає увагу, що ця справа не була складною і заявниці було дозволено використовувати російську мову, а також її представником не було подано жодних зауважень від імені заявниці. Враховуючи наявну інформацію, Суд відхиляє вимоги заявниці щодо відшкодування витрат на юридичну допомогу.
С. Пеня

44. Суд вважає належним призначити пеню виходячи з розміру граничної позичкової ставки Європейського центрального банку плюс три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Оголошує заяву прийнятною;

2. Постановляє, що у цій справі було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;

3. Постановляє, що у цій справі було порушено статтю 13 Конвенції;

4. Постановляє, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44

Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявниці 2400 (дві тисячі чотириста) євро як відшко-

дування моральної шкоди. Зазначена сума має бути конвертована в національну валюту держави-

відповідача за курсом на день здійснення платежу, з урахуванням будь-якого податку, який може

бути стягнутий із заявниці;

(б) після спливу вищезазначених трьох місяців і до остаточного розрахунку на зазначену суму

нараховуватиметься простий відсоток у розмірі граничної позичкової ставки Європейського цен-

трального банку, що діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти;

5. Відхиляє решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 15 листопада 2007 року відповідно до

пп. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК (C. Westerdiek) Пеер ЛОРЕНЦЕН (P. Lorenzen)

Секретар Голова

Офіційний вісник України 75

2008, № 19

Ст. 564

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Переклад офіційний

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ята секція

564 Справа «Яворська проти України»

(Заява № 42207/04)

РІШЕННЯ

Страсбург

15 листопада 2007 року

Це рішення стане остаточним відповідно до умов, зазначених у п. 2 статті 44 Конвенції.

Воно

може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Яворська проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (P. Lorenzen), Голова,

п. К. Юнгвірт (K. Jungwiert),

п. В. Буткевич (V. Butkevych),
пані М. Цаца&Ніколовська (M. Tsatsa&Nikolovska),
п. Дж. Боррего Боррего (J. Borrego Borrego),
пані Р. Ягер (R. Jaeger),
п. М. Віллігер (M. Villiger), судді,
та пані К. Вестердік (C. Westerdiek), Секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 16 жовтня 2007 року,
вносить таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою (№ 42207/04), поданою до Суду 18 листопада

2004 року громадянкою України пані Маєю Іванівною Яворською (далі — заявниця) відповідно до

статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція).

2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — паном Юрієм Зай&

цевим, Міністерство юстиції.

3. 12 вересня 2006 року Суд вирішив направити на комунікацію Уряду скаргу заявниці щодо

тривалості провадження. Відповідно до пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати пи&

тання щодо суті заяви і її прийнятності одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявниця народилася у 1945 році та проживає у м. Києві.

5. У травні 1993 року пані Б. (фізична особа) заповіла заявниці будинок. У квітні 1994 року пані Б.

склала новий заповіт, за яким ця ж квартира заповідалась пані Д.

6. У січні 1995 року заявниця подала позовну заяву до Печерського районного суду м. Києва

(далі — суд першої інстанції) про визнання заповіту, складеного на ім'я пані Д., недійсним, об&

грунтовуючи це тим, що пані Б. не усвідомлювала значення своїх дій та не могла ними керувати в

зв'язку зі станом її здоров'я.

7. Зазначене зауваження було підтверджено результатами посмертної психіатричної експер&

тизи, проведеної 6 жовтня 1997 року.

8. Відповідно до рішення суду першої інстанції від 10 лютого 1998 року було призначено про&

ведення почеркознавчої експертизи щодо встановлення записів в медичній картці пані Б. 20 жовтня

76 Офіційний вісник України

2008, № 19

Ст. 564

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

та 23 листопада 1998 року було складено два висновки експертиз, в яких зазначалось про наяв&

ність недостовірних відомостей в медичній картці пані Б.

9. 7 червня 1999 року під час судового засідання було допитано експерта. Розгляд справи бу&

ло перенесено на 27 вересня 2001 року.

10. 13 серпня 2002 року відповідачкою було заявлено клопотання про призначення повторної

психіатричної експертизи. Цього ж дня суд призначив експертизу з метою встановлення, чи мог&

ли результати психіатричної експертизи від 6 жовтня 1998 року вплинути на експертні висновки

від 20 жовтня і 23 листопада 1998 року. Провадження у справі було призупинено до отримання висновку експерта.

11. 13 січня 2003 року провадження було продовжено.

12. 5 березня 2003 року відповідачка заявила клопотання про призначення повторної судової

психіатричної експертизи. Цього ж дня судом було призначено проведення відповідної експертизи

зи. При цьому експерту було поставлено те ж саме запитання, що і при призначенні експертизи

від 13 серпня 2002 року.

13. 11 квітня 2003 року було складено експертний висновок. Висновок підтверджував, що результати

психіатричної експертизи від 6 жовтня 1998 року могли вплинути на експертні висновки

від 20 жовтня і 23 листопада 1998 року.

14. 4 травня 2003 року відповідачкою було заявлено клопотання про призначення повторної

судової психіатричної експертизи.

15. 29 липня 2003 року було складено висновок про проведення повторної судової психіатричної

експертизи. Висновок підтверджував, що пані Б., чий підпис був на заповіті від 1994 року,

могла розуміти значення своїх дій і керувати ними.

16. 8 грудня 2003 року судом першої інстанції було винесено рішення, відповідно до якого заявниці

було відмовлено в задоволенні позову щодо визнання недійсним заповіту, складеного на

ім'я пані Д.

17. Заявниця подала апеляційну скаргу, заявляючи, що експертиза від 29 липня 2003 року проводилась за копією медичної картки пані Б., а не за її оригіналом. Вона також стверджувала,

що судом першої інстанції не були досліджені всі докази, надані нею.

18. 4 березня 2004 року апеляційним судом м. Києва було винесено ухвалу, відповідно до якої

заявниці було відмовлено у задоволенні апеляційної скарги.

19. 24 травня 2004 року Верховний Суд України, не встановивши порушень у застосуванні судами

норм національного законодавства при розгляді касаційної скарги, виніс ухвалу, відповідно

до якої заявниці було відмовлено в задоволенні касаційної скарги.

ПРАВО

II. ЩОДО ТРИВАЛОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ

20. Заявниця стверджувала, що тривалість провадження не відповідає принципу протягом

«розумного строку» відповідно до пункту 1 статті 6 Конвенції, що передбачає:

«Кожен має право на (...) розгляд його справи упродовж розумного строку (...) судом, (...), який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру (...)»

21. Уряд заперечив таке твердження.

22. Період провадження, який слід брати до уваги, розпочався з 11 вересня 1997 року, коли

для України вступила в дію Конвенція. Однак для встановлення розумності тривалості вирішення

спору слід враховувати стан провадження до цієї дати.

Період провадження, який береться до уваги, закінчився 24 травня 2004 року. Він тривав 6 ро&

ків і вісім місяців та охоплював розгляд справи в трьох інстанціях.

А. Щодо прийнятності

23. Суд зазначає, що ця заява не є явно необґрунтованою в сенсі пункту 3 статті 35 Конвенції.

Заява також не може бути визнаною непринятною з будь&яких інших підстав.

В. Щодо суті

24. Суд нагадує, що розумність тривалості провадження повинна оцінюватися в світлі конк&

ретних обставин справи з урахуванням наступних критеріїв: складність справи, поведінка заявни&

ка та відповідних державних органів, важливість предмета спору для заявника (див., серед бага&

тьох інших, «Фрідлендер проти Франції» (Frydlender v. France) [GC], № 30979/96, п. 43, ECHR

2000&VII).

Офіційний вісник України 77

2008, № 19

Ст. 564

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

25. Уряд зауважив, що поведінка сторін призвела до затягування розгляду справи на три мі&

сяці. Суд зазначив, що затримки, які сталися з вини сторін, особливо з вини заявниці, не є знач&

ними та не призводили до значного затягування провадження.

26. Крім того, Уряд заявив, що не є відповідальним за ті затримки, що були спричинені в зв'язку з проведенням експертиз, які призначалися за клопотанням сторін.

27. Суд нагадав, що заявницю не може бути звинувачено в тому, що вона використовувала різні процесуальні можливості, які їй надавались відповідно до національного законодавства. Суд

також зазначає, що експерт, який є незалежним при складанні експертного висновку, все ж таки

перебуває під контролем суду, що здійснюється з метою проведення експертизи в рамках закону

(рішення «Капуано проти Італії» (Caruano c. Italie), від 25 червня 1987 року, Серія А № 119&1, с. 11,

п. 25).

28. У той же час Суд зауважує, що Уряд не надав жодних аргументів, щоб пояснити, які дії

вживались в період з 7 червня 1999 року до 27 вересня 2001 року.

29. Після дослідження всіх матеріалів, що були надані, Суд вирішує, що Уряд не надав жодних

фактів чи доказів, які б обґрунтовували тривалість провадження. Виходячи з своїх повноважень,

Суд встановив, що тривалість провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку».

30. Відповідно в цій справі є порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. ІНШІ СКАРГИ

31. Заявниця також скаржилася на несправедливий судовий розгляд за пунктом 1 статті 6 та

статтю 13 Конвенції. У цьому зв'язку Суд, дослідивши всі наявні в нього матеріали, не встановив

жодних ознак порушення в тій мірі, в якій він є повноважним вивчати заявлені скарги.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

32. Стаття 41 Конвенції зазначає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право від&повідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необ&хідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

А. Шкода

33. Заявниця вимагала суму в розмірі 85 000 євро, що відповідає вартості квартири, яка була

предметом спору.

34. Уряд не погодився з цими вимогами.

35. Суд не вбачає жодного причинного зв'язку між встановленим порушенням і заявленою

шкодою та відхиляє цю вимогу.

В. Судові витрати

36. Заявниця не подала жодних вимог з цього приводу.

С. Пеня

37. Суд вважає належним призначити пеню виходячи з розміру граничної позичкової ставки

Європейського центрального банку плюс три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Проголошує скаргу щодо тривалості провадження прийнятною, а в іншій частині — непри&

нятною;

2. Постановляє, що в цій справі було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;

3. Відхиляє вимогу щодо виплати справедливої сатисфакції.

Вчинено французькою мовою і повідомлено в письмовій формі 15 листопада 2007 року відпо&

відно до пунктів 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК (C. Westerdiek) Пеер ЛОРЕНЦЕН (P. Lorenzen)

Секретар Голова__